

Brexit: «плюси» та «мінуси» для Великобританії

«Голосуй за вихід» – таким було офіційне гасло кампанії на підтримку Brexit у Великій Британії. Воно спрацювало на 100% завдяки соціальним мережам, обіцянкам заощадити кошти країни та роздмухуванню проблеми мігрантів. Референдум відбувся 23 червня 2016 р. На питання, «Чи потрібно Сполученому Королівству залишатися членом Європейського союзу?», 51,9% британців відповіли «ні», 48,1% – «так». Явка становила 72,1%. У 2017 р. Палата громад і Палата лордів у парламенті ухвалила законопроект про вихід Великої Британії з ЄС.

Наприкінці 2019 р. у Великій Британії пройшли дострокові парламентські вибори. Найбільшу кількість місць у парламенті отримала Консервативна партія, яка виступала за Brexit. Після цього парламент дуже швидко ухвалив відповідний законопроект. 29 січня угоду про вихід Британії з Євросоюзу ратифікував Європарламент, а 30-го – Рада ЄС. На сьогодні Великобританія офіційно перестала бути членом ЄС, адже з 1 лютого і до кінця 2020 р. буде діяти перехідний період.

Рішення Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії вийти зі складу ЄС неминуче призведе до кардинальних змін спільної європейської політики, включаючи більшість галузевих публічних політик. Одна з таких норм пов'язана із мовним різноманіттям ведення публічних політик як у ЄС, так і в самому Сполученому Королівстві, адже Brexit загострює питання проведення нових референдумів у Шотландії, Уельсі та Північній Ірландії про незалежність від Великобританії. Однак мовне питання, яке назріває у зв'язку з виходом Великої Британії, носить скоріше політичний контекст, тоді як визначальними для формування публічних політик країн-членів ЄС є економічні наслідки Brexit. Отож, економічна доцільність є чи не найважливішою для реалізації програм конкретних політичних політик, а тому переговори між Сполученим Королівством та ЄС щодо укладання нової угоди є складнішими ніж очікувалось, адже кожна із сторін виходить з власних інтересів.

Невизначеність перспектив економічного розвитку Великої Британії за нових умов, викликає побоювання у світової спільноти щодо фінансових наслідків. Лондон є найбільшим фінансовим центром не тільки Європи, а й світі. Вже у 2017 р. 350 млрд. євро – це біля 17% всіх інвестицій європейських банків в британську економіку вивели континентальні банкіри з острівних активів. Активи банків скоротились з 1,94 трлн. євро до 1,59 трлн., зобов'язання банків – з 1,67 трлн. до 1,34 трлн. євро. Загалом, за попередженням аналітиків, банки здатні вивести британських активів приблизно 2,1 трлн. дол. Для Великої Британії такий розвиток подій може деформувати фінансовий сектор, який забезпечував Британії біля 248 млрд. дол. на рік – це 8% ВВП, а з суміжними галузями – майже 12%, а також 29% загального експорту. Однак, найбільші побоювання стосуються ланцюгових наслідків, які спричинить банківська система не тільки на лондонську, а й британську економіку: торгівлю товарами, освіту, розважальні установи, транспорт. З 12 найбільших інвестиційних банків у Лондоні сім вже оголосили про перенесення штаб-квартири або відкриття додаткових офісів у Франкфурт-на-Майні.

Також вплив процедури Brexit помітно відображається на курсі фунті стерлінгів, який з червня 2016 р. розпочав своє падіння, і в перший день після референдуму впав на 15%. Далі був досить волатильним і на сьогодні досяг відмітки 1,38 дол. Це призвело до здороження імпорту до країни та посилило темпи інфляції, що відобразилось на купівельній спроможності британських споживачів. І за прогнозами падіння може продовжуватися, що призведе в свою чергу до запровадження Банком Англії більш жорсткої грошово-кредитної політики. Міністерство фінансів Британії попереджає, що в разі, виходу Великобританії з ЄС, через 15 років вона недорахується від 3,4 до 9,5% ВВП. Бюджет країни ж, своєю чергою, може недоотримати від 20 млрд. до 45 млрд. фунтів стерлінгів у вигляді податків.

Слід також зазначити, що унаслідок від'єднання Великої Британії її очікують багато труднощів з торговельними партнерами, що не входять до ЄС. Ще до проведення референдуму негативну оцінку такої ситуації виказали представники влади та ділових кіл США. Товарообіг між США і Великобританією в 2014 р. досяг 54 млрд. дол. США вже тоді попередили Великобританію про економічні наслідки виходу з ЄС. Якщо Великобританія вийде з ЄС, вона втратить привілеї у торгівлі з США. США майже не укладають угод про вільну торгівлю з окремими країнами, а будують платформи, до яких інші країни змогли б приєднатися з часом. В разі виходу Великобританії з ЄС, країна буде змушена сплачувати такі ж митні тарифи і зіштовхнеться з такими ж торговельними бар'єрами, як і інші країни за межами зони вільної торгівлі.

Отже, вихід Великої Британії з ЄС нанесе непоправну шкоду не лише самій країні, яка так чи інакше змушена буде пристосовуватись до нових умов поза межами Співтовариства, але й усім членам ЄС, а особливо тим, які мають тісні відносини зі Сполученим Королівством.